

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 235/2021-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, Námestie svätého Egídia 95, Poprad, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Sžsk 48/2020 z 25. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 15. marca 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Sžsk 48/2020 z 25. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava č. UPS/US6/SSVODPPKPC1/SOC/2019/6398 zo 4. júna 2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Sa 11/2019 z 15. januára 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) žalobu zamietol. Podstatou preskúmaného rozhodnutia bolo zamietnutie žiadosti sťažovateľa o peňažný príspevok na kúpu pomôcky – psa so špeciálnym výcvikom – asistenčného psa.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť. V kasačnej sťažnosti (a tiež v ústavnej sťažnosti) sťažovateľ uviedol, že pôvodne žiadal o peňažný príspevok na osobnú asistenciu, ktorý mu nebol priznaný. V tejto veci rozhodoval najvyšší súd v rámci kasačnej sťažnosti tak, že rozhodnutie, ktorým príspevok na osobnú asistenciu nebol priznaný, zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľ argumentoval aj ďalším rozhodnutím najvyššieho súdu, v ktorom šlo o jeho žiadosť o príspevok na prepravu, teda rozhodnutím, ktorým najvyšší súd zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru sťažovateľa vo všetkých posudzovaných prípadoch (osobná asistencia, príspevok na prepravu, asistenčný pes) súdy vychádzali z rovnakého skutkového stavu, teda tvoria jednotný celok, čo mal najvyšší súd v napadnutom uznesení zohľadniť. V dôsledku nečinnosti správneho orgánu, keďže o žiadosti na osobnú asistenciu a príspevku na prepravu nebolo ešte rozhodnuté, požiadal sťažovateľ o príspevok na kúpu pomôcky – asistenčného psa. Sťažovateľ zároveň v kasačnej sťažnosti poukazuje na to, že správny orgán nezistil jeho skutočný zdravotný stav, ktorý sa neustále zhoršuje. Napokon tvrdil, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu s poukazom na rozhodnutia najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 4 So 241/2004 a sp. zn. 1Sžo 6/2015.

4. Najvyšší súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol. Najvyšší súd ustálil, že spornou otázkou v sťažovateľom prípade ostalo, či ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím spĺňa podmienky podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“) pre priznanie peňažného príspevku na kúpu pomôcky a kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom. Najvyšší súd zdôraznil, že peňažný príspevok je možné poskytnúť osobe na podklade komplexného posudku vypracovaného v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. V tejto súvislosti najvyšší súd zhrnul, že sťažovateľ ma posudkovým lekárom stanovenú 70 % mieru funkčnej poruchy vyplývajúcej z diagnostikovanej cukrovky s polyneuropatiou a nefropatiou, a tiež odkázal na komplexný posudok z 30. mája 2019, podľa ktorého požadovaná kompenzácia (asistenčný pes) neumožní sťažovateľovi vykonávať činnosti, ktoré by bez jej použitia nemohol vykonávať. Naopak, v komplexnom posudku je uvedené, že z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia je sťažovateľ odkázaný na sprievodcu, prípadne na kompenzáciu výdavkov spojených s diétnym stravovaním a zvýšenými výdavkami na hygienu. Kasačný súd napadnuté rozhodnutie založil na skutočnosti, že *„Za predpokladu, že taký peňažný príspevok nie je v komplexnom posudku navrhnutý, správny orgán ho nemôže priznať z dôvodu absencie splnenia zákonnej podmienky, ktorou je jeho navrhnutie v komplexnom posudku. V dôsledku tejto skutočnosti nie je daný právny nárok žalobcu na tento príspevok. Základným predpokladom pre priznanie tohto peňažného príspevku je skutočnosť, že fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je na takúto formu kompenzácie odkázaná podľa komplexného posudku.“*

V súvislosti s lekáorskými správami tvoriacimi prílohu kasačnej sťažnosti z 12. decembra 2019 a 20. novembra 2019 najvyšší súd poukázal na § 135 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého pre rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Je zrejmé, že tieto lekárske správy boli vypracované

po právoplatnosti rozhodnutia žalovaného. Zároveň však dodal, že v prípade zmeny zdravotného stavu môže sťažovateľ podať novú žiadosť o peňažný príspevok.

Najvyšší súd tiež konštatoval, že námietka odklonu krajského súdu od rozhodovacej praxe kasačného súdu nie je správna, pretože rozhodnutie krajského súdu je v súlade s konštantnou judikatúrou v tejto oblasti.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne, pretože svoje skutkové a právne závery riadne neodôvodnil. Podľa názoru sťažovateľa jeho zdravotný stav nebol v konaní objektívne zistený, keďže posudkový lekár nezobral do úvahy všetky lekárske nálezy. Sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýkal, že v prípade námietky odklonu od rozhodovacej praxe sa kasačný súd obmedzil len na konštatovanie o nesprávnosti takej námietky. V súvislosti s tvrdením kasačného súdu o nevhodne zvolenej požiadavke na pomôcku sťažovateľ uviedol, že si tento kompenzačný prostriedok „nevolil... len o tieto prostriedky žiadal v súlade s požiadavkou lekárov.“. *Sťažovateľ najvyššiemu súdu tiež vyčítal, že sa nedostatočným spôsobom vyrovnal s previazanosťou iných konaní, v ktorých bola posudzovaná žiadosť o príspevok na osobnú asistenciu a o príspevok na prepravu. Ako ďalšiu námietku uviedol, že najvyšší súd povýšil komplexný posudok na najvyššiu úroveň.*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že bolo porušené jeho právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola jeho kasačná sťažnosť zamietnutá. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, pričom vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu.

7. K námietke sťažovateľa o nesplnení požiadavky na riadne odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoje ustálené právne názory, podľa ktorých je povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov musí byť založená na skutkovej, ako i na právnej stránke rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06, II, ÚS 470/2014).

8. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako integrálna súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa konajúci súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (m. m. IV. ÚS 14/07).

9. Poukazujúc na závery napadnutého uznesenia uvedené v bode 4 a bez potreby ďalšieho citovania z odôvodnenia napadnutého uznesenia, podľa ústavného súdu sa najvyšší súd vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami tvoriacimi základ pre napadnuté rozhodnutie.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že príspevky sa neposkytujú automaticky všetkým fyzickým osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, ale je možné poskytnúť ich za splnenia určitých podmienok. Vždy sa zohľadňuje najmä zdravotné postihnutie po medicínskej stránke (výsledok ktorého uzatvára posudkový lekár v komplexnom posudku) a sociálne dôsledky, ktoré vyplývajú zo zdravotného postihnutia. K zásadnej funkcii komplexného posudku sa vyjadril najvyšší súd tak, že nárok na kompenzáciu vzniká iba vtedy, ak o jej priznaní rozhodne správny orgán. Rozhodnutie založené na voľnej úvahe správneho orgánu by mohol príslušný súd zrušiť iba vtedy, ak by odporovalo obsahu spisov, zásadám logického myslenia či inak vybočovalo z medzí stanovených zákonom. Tieto pochybenia však z napadnutého uznesenia ani z rozsudku krajského súdu nevyplývali. V nadväznosti na komplexný posudok ústavný súd poukazuje na skutočnosť, ktorá vyplýva zo spisového materiálu, a to, že hoci bol sťažovateľ predvolávaný s cieľom posúdenia jeho reálneho zdravotného stavu, na také posúdenie sa nedostavil a ani pre tieto účely nesprístupnil svoju domácnosť.

Akokoľvek ústavný súd chápe sťažovateľovu sťaženú situáciu, musí konštatovať, že predmetom konania na najvyššom súde bolo posúdenie postupu správneho orgánu pri žiadosti o konkrétnu kompenzačnú pomôcku – asistenčného psa. Konanie v súvislosti s priznaním osobnej asistencie je konaním ďalším, samostatným.

Pokiaľ ide o kritiku výroku o nevhodne zvolenej kompenzačnej pomôcke, ústavný súd dáva do pozornosti, že samotná žiadosť o príspevok musí obsahovať aj druh finančného príspevku na kompenzáciu. Pomôckou sa okrem asistenčného psa rozumie aj vozidlo, softvér či iné technologické zariadenie a pod., a preto konštatovanie najvyššieho súdu o tejto skutočnosti nemožno považovať za nelogické či neprimerané.

V súvislosti s námietkou o odklone od rozhodovacej praxe ústavný súd predostiera, že nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie, a to aj keby k čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží (m. m. I. ÚS 76/2015).

10. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože najvyšší súd sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu (zákon č. 447/2008 Z. z.) vo veci sťažovateľa neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

11. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v napadnutom uznesení najvyššieho súdu nezistil pochybenia takej ústavnoprávnej intenzity, aby mohol po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu